

Протокол
засідання постійної комісії міської ради
з питань економіки, підприємництва, інвестицій та туризму

22.10. .2020

м. Чернівці

Присутні депутати: Брезняк А.Ф., Михайлішин О.М.,
Брезняк А.Ф.

Запрошені: _____

Порядок денний:

1. Про хід виконання Програми розвитку туризму в місті Чернівцях на 2017-2020 роки, затвердженої рішенням міської ради VII скликання від 26.09.2019р. № 1849 в новій редакції.

Комісія рекомендує:

Інформація взято до відома.

Голова комісії

Секретар комісії

Годобри

Брезняк А.Ф.
Бришак

У К Р А Ї Н А

Чернівецька міська рада
ДЕПАРТАМЕНТ РОЗВИТКУ

вул. О. Кобилянської, 3, м. Чернівці, 58000, тел. (0372) 52-48-70, тел./факс 52-56-50,
E-mail: rozvytok@rada.cv.ua, Код ЄДРПОУ № 42843402

26.10.2020 № 2/01-17/1934
на № _____

Голові комісії з питань
економіки, підприємництва,
інвестицій та туризму
Брязкалу А.Ф.

Інформація про хід виконання
Програми розвитку туризму в місті Чернівцях на 2017-2020 роки,
затвердженої рішенням міської ради VII скликання
від 26.09.2019р. № 1849 в новій редакції

Впродовж звітного періоду виконавчими органами міської ради проводилась робота щодо реалізації заходів Програми розвитку туризму в місті Чернівцях на 2017-2020 роки, спрямованих на розвиток туристичної галузі міста, збільшення туристичного потоку, підвищення конкурентоздатності міста в галузі туризму, здійснення системної рекламно-інформаційної діяльності, направленої на промоцію туристичного потенціалу міста на регіональному, національному та міжнародному рівні.

Туризм для Чернівців є дуже важливий, адже в цій галузі задіяна значна частина працездатного населення міста. Потенціал туристичної діяльності у Чернівців є досить високим, для його повної реалізації необхідне залучення та використання значних ресурсів. Зібраний на території міста комплекс природних, історичних, культурних та архітектурних цінностей формує вагомі передумови для розвитку туристичної галузі, зокрема: особливість економіко-географічного розташування міста, в тому числі наближеність до кордону, наявність потужних туристичних ресурсів, а саме: 755 пам'яток історико-культурної спадщини національного та місцевого значення, в тому числі, об'єкта світової спадщини ЮНЕСКО, 79 культових споруд, 12 музеїв та 10 картинних галерей, 9 пам'яток садово-паркового мистецтва, 2 ботанічних сади, більше 500 закладів ресторанного господарства тощо.

Разом з цим, в 2020 році пандемія COVID-19 сильно вплинула на туристичну галузь і призвела до колосальних збитків. Всесвітня туристична організація ООН (UNWTO) назвала туризм найбільше постраждалою галуззю через коронавірус. Збитки світової туристичної галузі через спалах коронавірусу за підсумками 2020 року можуть зрости до 1 трлн.дол.США. Уряд України оцінює втрати імпорту та

експорту туристичних послуг від пандемії коронавірусу COVID-19 в обсязі 1,5 млрд.дол.США.

Через важку економічну ситуацію, спричинену пандемією COVID-19, спостерігається зниження надходжень туристичного збору до міського бюджету. За січень-вересень 2020 року обсяг надходжень склав **316,0 тис.грн.**, що на 193,4 тис.грн. або 38% менше у порівнянні з аналогічним періодом минулого року.

Дані надходжень туристичного збору до міського бюджету за 2015-2019 роки наведені в діаграмі.

Задля попередження розповсюдженню захворюваності на гостру респіраторну інфекцію, спричинену коронавірусом COVID-19, постановою Кабінету Міністрів України в квітні-червні 2020 року було призупинено роботу закладів розміщення (готелів, хостелів), харчування, туристичних операторів (агентів), гідів та інших суб'єктів туристичної сфери, що негативно вплинуло на їх діяльність та значно зменшило надходження до бюджету. Сума податкових надходжень від суб'єктів туристичної діяльності міста за січень - червень 2020 року склала **1612,9 тис.грн.**, що у 2 рази менше в порівнянні з аналогічним періодом 2019 року.

За оперативними даними проведеного департаментом розвитку моніторингу закладів з тимчасового проживання осіб, станом на 01.10.2020р. в місті функціонує **61** заклад (готелі, хостели, апартаменти) із загальним номерним фондом у 997 номерів, розрахованих на 2272 місця, які фактично пропонують свої послуги шляхом розміщення в мережі Інтернет відповідної інформації про умови розміщення та вартість послуг. У 2020 році розпочали свою роботу 2 нових готелі: «Іліт» на 8 номерів та «Міраж» на 12 номерів.

Варто відзначити, що наразі не має достовірної статистики щодо кількості туристів, які відвідали місто чи регіон, тому, з метою отримання оперативних даних туристичних потоків в місті Чернівцях, проведено моніторинг туристичної активності за допомогою даних оператора мобільного зв'язку Київстар, з яким було налагоджено співпрацю та досягнуто домовленостей щодо надання даних. Зокрема, за даними зазначеного оператора, у **2019 році** місто відвідали **1642463** вітчизняних та іноземних туристи, з них **1601756** осіб - туристи з різних регіонів України, які перебували від 1 до 14 діб у місті, та **40707** осіб – іноземні громадяни з 86 країн світу. Серед вітчизняних туристів переважають туристи з наступних областей України: Івано-Франківської (501172 туристи), Тернопільської (234069 туристів), Хмельницької (232776 туристів), Київської (137173 туристи), Львівської (120765 туристів), Вінницької (70998 туристів). Серед іноземних туристів, які відвідали місто

Чернівців, переважна кількість припадала на туристів з Італії (8599 туристів), Німеччини (5127 туристів), Росії (3891 турист), Польщі (3324 туристи), Великої Британії (1929 туристів), Румунії (1644 туристи), США (1526 туристів), Франції (1265 туристів).

Задля промоціювання туристичних можливостей Чернівців в 2019 році на міжнародному рівні місто було представлено на Міжнародній туристичній виставці «ITB-Berlin» (м.Берлін, Німеччина), Міжнародній 24 туристичній виставці «Україна – Подорожі та туризм», UITT (м.Київ), XXV щорічній туристичній виставці "NA STYKU KULTUR" (м.Лодзь, Польща), XXII міжнародному весняному ярмарку туристичних послуг «ВІДПОЧИНОК – 2019» (м.Мінськ, Республіка Білорусь). Також, взято участь у роботі конференції «Туризм як інструмент міжкультурної взаємодії» в рамках IV Міжнародного туристичного тижня (м.Одеса), в XI Міжнародному туристичному форумі «Харків: партнерство в туризмі» (м.Харків), Міжрегіональній туристичній виставці "Кіровоградщина запрошує - 2019" (м.Кропивницький), Всеукраїнській туристичній виставці «ZT-EXPO 2019» (м.Житомир), де було презентовано туристичний потенціал міста Чернівців.

Також, для активізації внутрішнього і в'їзного туризму та популяризації туристичних можливостей Буковинського краю 13 квітня 2019 року в місті було організовано та проведено Буковинський туристичний ярмарок, в якому прийняли участь більше 100 учасників, зокрема, представники туристичного, готельного та ресторанного бізнесу міста, майстри хенд-мейд, 15 ОТГ області, делегації міст Івано-Франківська, Тернополя, Ужгорода, Кам'янець-Подільського, Львова.

З метою відновлення традицій та розвитку подієвого туризму, в січні 2020 року було проведено Різдвяний ярмарок та VIII фольклорно-етнографічний фестиваль «Маланка-фест», на організацію якого, відповідно до Програми розвитку туризму в місті Чернівцях на 2017-2020 роки, затвердженої в новій редакції рішенням Чернівецької міської ради від 26.09.2019р. №1849, було спрямовано 150,0 тис.грн. У зазначеному заході взяли участь 30 колективів з України, Румунії та Словенії.

Разом з тим, через введення в березні 2020 року карантину, заборону перетину кордонів і внутрішніх переміщень, в цьому році не вдалося здійснити ряд запланованих заходів, направлених на промоцію туристичного потенціалу міста, зокрема: відмінено участь міста у міжнародних, національних та регіональних спеціалізованих туристичних виставках, форумах, скасовано проведення щорічного туристичного ярмарку та інших запланованих заходів до відкриття туристичного сезону, фестивалів, традиційного свята міста «Петрівський ярмарок», спортивних, подієвих та інших заходів.

В період карантину було організовано проведення ряду вебінарів з представниками та фахівцями сфери туризму, де обговорювалися проблемні питання та шляхи їх вирішення. Задля підтримки туристичної галузі міста, було направлено листи Президенту України та Прем'єр-міністру України з проханням внести відповідні зміни до законодавства для підтримки суб'єктів господарювання туристичної діяльності.

Традиційно в останні дні вересня, з нагоди Всесвітнього дня туризму та з метою привернення уваги до галузі, департаментом було проведено, з дотриманням санітарно-епідемічних вимог, цикл заходів «**Тиждень туризму в Чернівцях**». Зокрема, в рамках «Тижня туризму в Чернівцях» з 24 по 30 вересня 2020 року відбулася «Ярмарку екскурсій містом». Це 7 різноманітних тематичних екскурсій,

Чернівців, переважна кількість припадала на туристів з Італії (8599 туристів), Німеччини (5127 туристів), Росії (3891 турист), Польщі (3324 туристи), Великої Британії (1929 туристів), Румунії (1644 туристи), США (1526 туристів), Франції (1265 туристів).

Задля промоціювання туристичних можливостей Чернівців в 2019 році на міжнародному рівні місто було представлено на Міжнародній туристичній виставці «ITB-Berlin» (м.Берлін, Німеччина), Міжнародній 24 туристичній виставці «Україна – Подорожі та туризм», UITT (м.Київ), XXV щорічній туристичній виставці "НА STYKU KULTUR" (м.Лодзь, Польща), XXII міжнародному весняному ярмарку туристичних послуг «ВІДПОЧИНОК – 2019» (м.Мінськ, Республіка Білорусь). Також, взято участь у роботі конференції «Туризм як інструмент міжкультурної взаємодії» в рамках IV Міжнародного туристичного тижня (м.Одеса), в XI Міжнародному туристичному форумі «Харків: партнерство в туризмі» (м.Харків), Міжрегіональній туристичній виставці "Кіровоградщина запрошує - 2019" (м.Кропивницький), Всеукраїнській туристичній виставці «ZT-EXPO 2019» (м.Житомир), де було презентовано туристичний потенціал міста Чернівців.

Також, для активізації внутрішнього і в'їзного туризму та популяризації туристичних можливостей Буковинського краю 13 квітня 2019 року в місті було організовано та проведено Буковинський туристичний ярмарок, в якому прийняли участь більше 100 учасників, зокрема, представники туристичного, готельного та ресторанного бізнесу міста, майстри хенд-мейд, 15 ОТГ області, делегації міст Івано-Франківська, Тернополя, Ужгорода, Кам'янець-Подільського, Львова.

З метою відновлення традицій та розвитку подієвого туризму, в січні 2020 року було проведено Різдвяний ярмарок та VIII фольклорно-етнографічний фестиваль «Маланка-фест», на організацію якого, відповідно до Програми розвитку туризму в місті Чернівцях на 2017-2020 роки, затвердженої в новій редакції рішенням Чернівецької міської ради від 26.09.2019р. №1849, було спрямовано 150,0 тис.грн. У зазначеному заході взяли участь 30 колективів з України, Румунії та Словенії.

Разом з тим, через введення в березні 2020 року карантину, заборону перетину кордонів і внутрішніх переміщень, в цьому році не вдалося здійснити ряд запланованих заходів, направлених на промоцію туристичного потенціалу міста, зокрема: відмінено участь міста у міжнародних, національних та регіональних спеціалізованих туристичних виставках, форумах, скасовано проведення щорічного туристичного ярмарку та інших запланованих заходів до відкриття туристичного сезону, фестивалів, традиційного свята міста «Петрівський ярмарок», спортивних, подієвих та інших заходів.

В період карантину було організовано проведення ряду вебінарів з представниками та фахівцями сфери туризму, де обговорювалися проблемні питання та шляхи їх вирішення. Задля підтримки туристичної галузі міста, було направлено листи Президенту України та Прем'єр-міністру України з проханням внести відповідні зміни до законодавства для підтримки суб'єктів господарювання туристичної діяльності.

Традиційно в останні дні вересня, з нагоди Всесвітнього дня туризму та з метою привернення уваги до галузі, департаментом було проведено, з дотриманням санітарно-епідемічних вимог, цикл заходів **«Тиждень туризму в Чернівцях»**. Зокрема, в рамках «Тижня туризму в Чернівцях» з 24 по 30 вересня 2020 року відбулася «Ярмарку екскурсій містом». Це 7 різноманітних тематичних екскурсій,

(ковану конструкцію з мапою), яка є зручною туристичною навігацією та допомагає туристам зорієнтуватися, як дістатися до цікавих туристичних атракцій. До кінця 2020 року заплановано встановити ще одну туристичну стелу.

Наразі, департамент розвитку велику увагу приділяє інноваційним формам промоції міста, зокрема, в мережі Інтернет. З метою підвищення рівня обізнаності про туристичні можливості Чернівців, постійно наповнюється новим **контентом** та корисною інформацією для туристів створена департаментом розвитку Чернівецької міської ради **Туристична сторінка Чернівці** в соцмережах Fescebbok та Instagram з наймінгом **«go_chernivtsi»**. З метою популяризації внутрішнього туризму серед співвітчизників, місто Чернівці долучилось до Всеукраїнського проекту **«#МандруйУкраїною»**, за допомогою якого пропагуються цікаві туристичні локації міста.

Виготовлено новий проморолик «Чернівці чекають на тебе», який пропонує безпечність подорожі Чернівцями та є сучасним інструментом для того, щоб швидко і просто донести інформацію до туристів. Відео поширюється через соціальні мережі та буде презентуватися на різних туристичних виставках, заходах задля промоції міста.

Проводиться системна організаційна робота щодо анонсування подій, які відбуватимуться в місті. Щороку формується календар туристично-привабливих подій, який розміщується на офіційному вебпорталі Чернівецької міської ради, соцмережах та безкоштовно поширюється через туристично-інформаційний центр міста та на різних заходах.

На офіційному вебпорталі Чернівецької міської ради створений розділ «Туристу», в якому розміщена та постійно оновлюється інформація про транспортну інфраструктуру міста, туристичні маршрути, музеї, розташування готелів, хостелів, туркомплексів, сільські садиби, календар святкових подій в Чернівцях та інша довідкова інформація для комфортного перебування туристів у місті.

Департамент розвитку міської ради співпрацює з міським туристично-інформаційним центром (далі –ТІЦ) та забезпечує центр рекламно-презентаційними матеріалами (путівниками, буклетами, картами на різних мовах та іншою рекламною продукцією), необхідними туристам для самостійного ознайомлення з містом. Туристи та гості міста у ТІЦ отримують безкоштовну комплексну туристичну інформацію про можливості відпочинку у Чернівцях, цікаві туристичні атракції, культурні заходи та інші події, об'єкти розміщення та харчування, замовлення екскурсій та турів. Фахівцями ТІЦ ведеться електронний облік та анкетування відвідувачів. В січні-березні 2020 року ТІЦ відвідало 611 туристів, з них іноземних - 89. Серед вітчизняних туристів переважають туристи з Києва, Львова, Вінниці, Івано-Франківська, Житомира, Хмельницького. ТІЦ також відвідали туристи з Іспанії, Франції, Молдови, Польщі. Разом з тим, на період дії карантину, ТІЦ призупинив свою діяльність та лише з 1 жовтня було відновлено його діяльності, з дотриманням санітарно-епідемічних вимог.

Підтримується співпраця з культурно-історичним центром Чернівецького національного університету ім.Юрія Федьковича в напрямку розвитку туристичної інфраструктури та доступності до об'єкту ЮНЕСКО. За даними культурно-історичного центру Чернівецького національного університету ім.Юрія Федьковича, з початку 2020 року чисельність відвідувань об'єкта світової спадщини ЮНЕСКО становила 18726 осіб, з них 888 іноземців.

Туристична галузь міста відчуває вплив ряду негативних чинників, які потребують вирішення, зокрема:

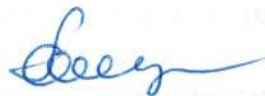
- світова криза у секторі туризму через пандемію коронавірусу COVID-19, обмеження туристичної діяльності, заборона перетину кордонів тощо;
- недосконалість законодавчої та нормативно-правової бази в галузі туризму;
- недостатній рівень розвитку туристичної інфраструктури та транспортного сполучення з містом;
- недостатність інформаційно-маркетингового забезпечення просування туристичних та інвестиційних можливостей у сфері туризму та рекреації міста;
- незадовільний стан пам'яток історико-архітектурної спадщини, відсутність супутньої туристичної інфраструктури;
- недостатня кількість дорожніх і туристично-інформаційних вказівників, в тому числі, на іноземних мовах;
- відсутність туристичного-інформаційного сайту міста та інших сучасних інформаційних (мобільний) додатків для туристів;
- нестача нових туристичних маршрутів і об'єктів показу;
- низький рівень внутрішнього туризму;
- недостатній рівень якості та обмежений асортимент туристичних послуг;
- недостатня забезпеченість професійними кадрами в галузі туризму;
- слабка інформованість потенційних партнерів про можливості міста;
- відсутність сучасної методології статистичного спостереження у галузі туризму та готельного господарства;

-недосконалість механізму контролю за сплатою туристичного збору суб'єктами господарювання, які фактично надають послуги з тимчасового проживання (ночівлі) в м.Чернівцях та, відповідно, недоотримання надходжень до міського бюджету та ін.

Розв'язання цих проблем належить до компетенції органів місцевого самоврядування, що здійснюють регулювання в окремих сферах діяльності і потребує комплексного підходу, скоординованих дій та відповідного фінансування.

З метою вирішення зазначених проблемних питань, створення дієвого інструменту для забезпечення системного підходу до розвитку туризму в місті Чернівцях, узгодженого за ресурсним забезпеченням, виконавцями та термінами реалізації визначених заходів, спрямованих на підвищення туристичної привабливості і розвитку туристичної інфраструктури міста Чернівців, створення якісної мережі сервісу, як для відпочинкового, так і для ділового туризму, департаментом розвитку Чернівецької міської ради розроблена нова Програма розвитку туризму міста Чернівців на 2021-2024 роки.

**Заступник директора, начальник
управління туризму та торгівлі
департаменту розвитку**

Р.Сідляр